KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUSÄÄTIÖ

LAUSUNTO

Eduskunnan asunto- ja ympäristöjaosto, 29.9.2017

Asia: HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018, erityisryhmien avustukset

Valtioneuvosto päätti 8.11.2012 kehitysvammaisten asumisen ohjelman (Kehas-ohjelma) tavoitteiden laajentamisesta tekemällä periaatepäätöksen kehitysvammaisten henkilöiden yksilöllisestä asumisesta ja palvelujen turvaamisesta. Päämääräksi asetettiin, että vuoden 2020 jälkeen kukaan vammainen henkilö ei asu laitoksessa.

Kehas-ohjelman asettamat määrälliset tavoitteet eivät ole toteutuneet aikataulussa. Vuoden 2015 lopussa kehitysvammalaitoksissa oli pitkäaikaishoidossa 926 henkilöä, joista 131 oli alle 18-vuotiaita (11 alle 7 vuotiasta). On arvioitu, että vuoden 2017 lopussa 700 kehitysvammaista. Kehas-periaatepäätös on voimassa edelleen vuoteen 2020 saakka.

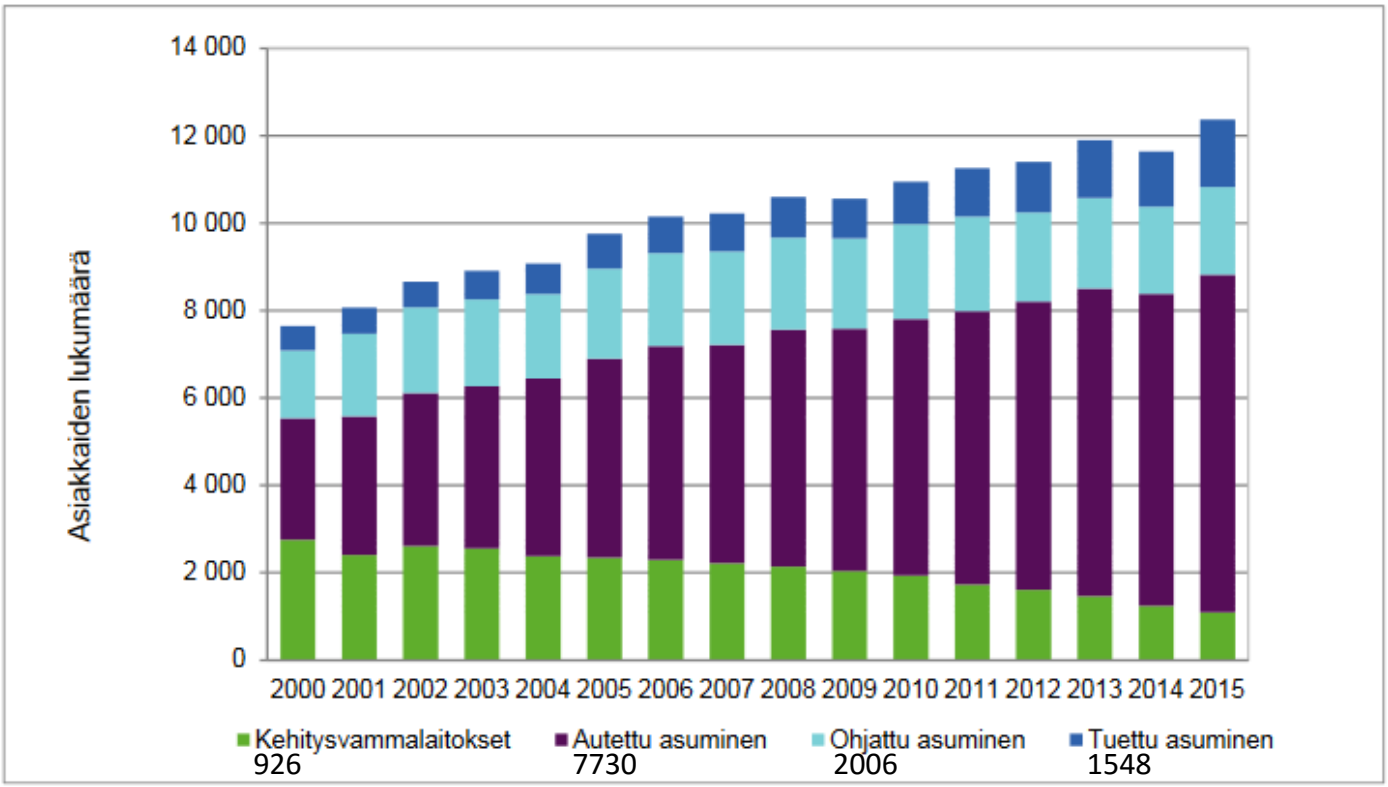

Laitosasuminen on edellisestä vuodesta vähentynyt 12 % (-111), autettu asuminen lisääntynyt 8 % (+618), tuettu asuminen lisääntynyt 21,5 % (+333). Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut 2015, THL

Kehas-ohjelman tavoitteena oli, että vuoden 2015 lopussa kehitysvammalaitoksissa olisi 500 ihmistä. Kehitysvammaisia ihmisiä on Suomessa yhteensä noin 40 000. Laitoshoitoa korvaavista asunnoista suurin osa on ollut ryhmäkoteja, joissa on 15 asukasta tai enemmän. **Valtion täytyy edelleen jatkaa toimenpiteitä, joilla laitosasumisesta voidaan luopua kokonaan.**

Pinninkatu 51
33100 TAMPERE
Puh. 0207 713 500
Faksi 0207 713 525
Nordea 114630-871365
Y-tunnus 0906150-4
etunimi.sukunimi@kvps.fi
www.kvps.fi

Jonkin verran kehitysvammaiset ihmiset ovat muuttaneet myös takaisin laitokseen. Syynä on ollut, että henkilö ei ole saanut riittäviä palveluita ja tukea muuton jälkeen. Laitoshoidossa olevien lasten määrä on lisääntynyt parin viime vuoden aikana.

Kehitysvammaisten ympärivuorokautiset palvelut			
Kehitysvammalaitokset			
Asiakkaita 31.12.	1 093	100	-11,9
Kunnan tai kuntayhtymän tuottamat palvelut	906	83	-14,8
Yksityisen tuottamat palvelut	187	17	5,1
Hoitopäiviä vuoden aikana	446 299		-13,0
Kehitysvammaisten autettu asuminen			
Asiakkaita 31.12.	7 728	100	8,2
Kunnan tai kuntayhtymän tuottamat palvelut	3 952	51	6,6
Yksityisen tuottamat palvelut	3 776	49	9,8
Hoitopäiviä vuoden aikana	2 778 119		6,4
Kehitysvammaisten ohjattu asuminen			
Asiakkaita 31.12.	2 006	100	1,0
Kunnan tai kuntayhtymän tuottamat palvelut	1 572	78	0,6
Yksityisen tuottamat palvelut	434	22	2,1
Kehitysvammaisten tuettu asuminen			
Asiakkaita 31.12.	1 548	100	21,5
Kunnan tai kuntayhtymän tuottamat palvelut	1 204	78	22,7
Yksityisen tuottamat palvelut	344	22	17,4

Laitoshoidon asiakkaista 83 % prosenttia oli julkisen palveluntuottajan yksiköissä. Autetussa asumisessa julkisen osuus oli 51 % (+6,6%), yksityisen sektorin 49 % (+9,8 %). ***Yksityinen sektori kasvaa julkista sektoria hieman nopeammin.*** *Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut 2015, THL*

Kesäkuussa 2016 ratifioitu YK:n yleissopimus vammaisten ihmisten oikeuksista turvaa 19 artiklassaan elämisen itsenäisesti ja osallisuuden yhteisössä yhdenvertaisesti muiden kanssa. Lainsäädännön tehtävänä on turvata tehokkaat ja asianmukaiset toimet, jotta vammaiset henkilöt pystyvät nauttimaan tästä oikeudesta täysimääräisesti. Tämä oikeus on turvata muun muassa varmistamalla, että vammaisilla henkilöillä on oikeus valita asuinpaikkansa sekä se, missä ja kenen kanssa he asuvat, eivätkä ole velvoitettuja käyttämään tiettyjä asuinjärjestelyjä.

On erittäin hyvä ja tärkeää, että vuoden 2018 talousarviossa erityisryhmien avustukset kohdennetaan ensisijaisesti heikoimpien ryhmien, kuten kehitysvammaisten, asuinolojen parantamiseen. Kehitysvammaisten henkilöiden asumisen järjestämiselle on suuri tarve, ja Aran myöntämät investointiavustukset sekä korkotukilaina antavat tähän mahdollisuuden.

Haluamme kiinnittää huomiota vielä siihen, että vapaalla rahalla toteutettu hoiva-alan rakentaminen on tällä hetkellä kiivasta. Aran kokoama Erityisryhmien asuntomarkkinakatsaus (2017) osoittaa, että vapaarahoitteiset toimijat ovat rakentamassa enemmän ikääntyneiden tehostettua palveluasumista, kehitysvammaisten ja mielenterveyskuntoutujien asuntoja kuin ARAn rahoitusta hakeneet toimijat. Tällä hetkellä vapaarahoitteisia kehitysvammaisten asuntoja on selvityksen mukaan koko maassa yhteensä 955, mutta rakenteilla ja suunnitteilla 1064 asuntoa, joka on huomattavasti suurempi määrä kuin suunniteltu Ara-tuotanto (785 kpl.)

Pinninkatu 51
33100 TAMPERE
Puh. 0207 713 500
Faksi 0207 713 525
Nordea 114630-871365
Y-tunnus 0906150-4
etunimi.sukunimi@kvps.fi
www.kvps.fi

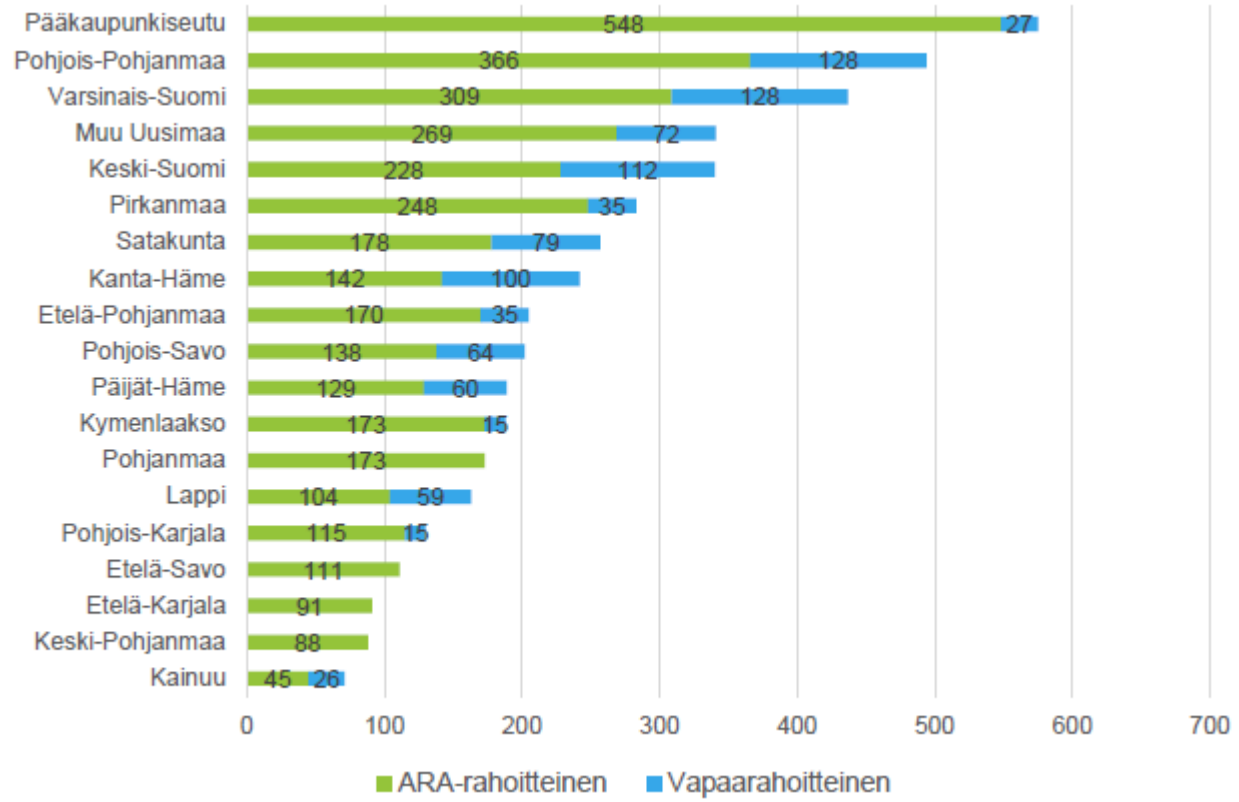

Kehitysvammaisten asunnot maakunnittain vuonna 2017

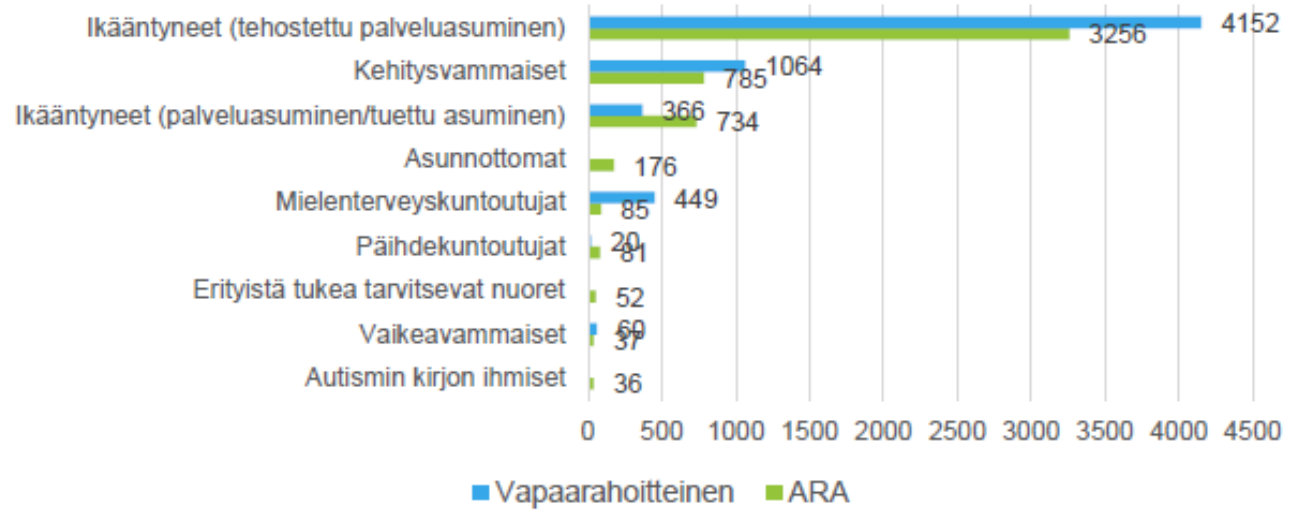

Rakenteilla ja suunnitteilla olevat erityisryhmien asunnot 2017
Lähde: Erityisryhmien asuntomarkkinakatsaus, Ara 2017

Lisätietoa

Aarne Rajalahti, kiinteistötoimen johtaja
0207 713 516, aarne.rajalahti@kvps.fi

Markku Virkamäki, toimitusjohtaja
0207 713 501, markku.virkamaki@kvps.fi